

Sisällys

Miksi Alex Matson on tunnettu 10

1 Kahden valtakunnan kansalainen 14

Koivistolainen merenkävijäsuku 14

Lapsuus englantilaisessa satamakaupungissa 21
Koulutielle 25

Keuhkotautipotilaana Saksassa 27

Palatako Suomeen? 32

Työpaikka Uraan satamasta 36

Merimieselämää 42

Matias Matsonin perheen myöhemmät vaiheet 46

2 Vaellusvuosien kautta taiteilijaksi 51

Taideopintoja Helsingissä 51

Ekbergin kahvilassa 54

Fredikan sakki 56

Lupaava akvarellisti 60

Taiteilijan vapaussodat 64

Kuvataiteilijan parhaat vuodet 67

3 Kirjojen maailmaan 76

Kirjailijanuran alku 77

Taiteilija-avioliitto 86

Vuosi Lontoossa 88

Käännöstyöt alkavat 96

Tyrisevän harju 103

”Vuosisadan syvin tarkoitus ja luonne” 109

- 4 Nousukausi ja aallonpohja** 120
Uusi avioliitto 120
Viikkolehti *Elämä* 127
Kauppa se on, joka kannattaa 131
Ernestine Evans 144
Suuri kirjallisuustaistelu – johtavatko kirjallisuusarvostelijat meitä harhaan? 148
Viimeinen romaani 151
- 5 Kirjailijan sota ja rauha** 157
Talvisotaa kahdella rintamalla 157
Kenen joukoissa seisot? 166
Kerttu sairastuu 177
Hauholle maaseudun rauhaan 180
Viimeisen kerran isää tapaamassa 189
Matka pommitettuun Helsinkiin 192
- 6 ”Elämän muodonrakentelua noudattaen”** 197
Elämä vakiintuu 197
Kustannusosakeyhtiö Tammen lukijana 201
Millainen on hyvä romaani? 212
Kaksi mestaria – Tolstoi ja Dostojevski 227
”Monta mestaria” 234
Kirja, joka jäi kirjoittamatta 238
- 7 Tamperelaiskirjailijoiden parissa** 242
Yhteydet Tampereelle syntyvät 243
”Jos tahdot saada jauhoa, niin kulje kohti Hauhoa!” 252
Muutto kesäpäivän pitäjään 263
Lähellä kirjallisen elämän ydintä 276
Kaksi epäonnista käännöshanketta 283
Muistiinpanoja 288
Pirkkalaiskirjailijat kokoontuvat 299
Akvarellimainen olo 306
”Tulkaa kello kolmen jälkeen loppukuussa” 311
Matson tilittää elämänsä 317
”Siroletakoon tuhkani mereen” 321

Lukemisen ja ymmärtämisen puolesta 324

Kiitokset 331

Viitteet 332

Lähteet 352

Kirjoittaja 362

Abstract 363

Henkilöhakemisto 365